

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Остапчук Ю. О.
« 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **053 психологія** освітньої програми «Психологія».

Розробники: Омелянська Вікторія Іллівна, старший викладач

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри психології
протокол № 15 від «30» червня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Уляна МИХАЙЛИШИН

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 10 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Олена ПОПАДИЧ

Гарант освітньої програми проф. Вікторія СИНИШИНА

© Вікторія ОМЕЛЯНСЬКА, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3 / 3,5 - 6,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90/105 - 195	2	2
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,6/3,1 аудиторних – 44/52/ 28 самостійної роботи студента –46 /53/167	3/4	3/4
	Лекції:	
	24\20	16
	Практичні (семінарські):	
	20\32	12
Вид підсумкового контролю: екзамен		
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46\53	167

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є сформувати у студентів наукове уявлення про соціально-психологічні явища і процеси, їх структуру, генезис і функціонування.

Завдання:

- забезпечити студентам методологічну основу для засвоєння дисциплін спеціалізації соціально-психологічного циклу;
- показати системний характер соціально-психологічних явищ і процесів;
- сформувати розуміння специфіки соціально-психологічних явищ в їх відмінності від психологічних і соціологічних явищ;
- розглянути основні напрямки соціальної психології;
- проаналізувати основні аспекти предмету соціальної психології.

Вимоги до рівня засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Студент, який завершив вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія» повинен мати **уявлення:**

- про основні напрямки сучасної соціальної психології;
- про історію розвитку соціальної психології
- про місце соціальної психології в системі психологічних дисциплін;
- про завдання соціальної психології на сучасному етапі розвитку суспільства і перспективи розвитку прикладних галузей соціальної психології;
- про методологічні проблеми сучасної соціальної психології.

Знати:

- соціально-психологічні характеристики великих груп;
- структуру і функції спілкування, особливості внутрішньогрупового спілкування;
- основні соціально-психологічні теорії;
- основні процеси динаміки малих груп;
- соціально-психологічні характеристики особистості і механізми формування;
- основні характеристики міжгрупової взаємодії.

Вміти:

- виділяти і аналізувати соціально-психологічну складову в психологічних і соціальних явищах;
- інтерпретувати соціально-психологічні явища з позиції теоретичних підходів;
- вибирати валідні засоби вивчення соціально-психологічних феноменів;
- розробляти програму соціально-психологічного дослідження.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберегти та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватись норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 4 Філософія

ОК 5 Сучасні напрями зарубіжної психології.

ОК 15 Вступ до спеціальності

ОК 16 Загальна психологія

ОК 12 Історія психології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПР 1
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно- комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР 3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР 4
Формувати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР 10
Взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Соціальна психологія»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати соціально - психологічні проблеми. Орієнтуватись в соціально-психологічній реальності, розуміти місце соціальної психології в системі психологічних наук.	ПР1
Знати становище соціальної психології в системі психологічних знань. Розуміти складові соціально-психологічного процесу та взаємозалежність індивідуальних та соціальних факторів психологічного розвитку.	ПР 3
Вирізняти спектр соціально-психологічної дійсності та функціональне насичення професійної складової психолога в сучасній соціально-психологічній реальності. Вміти здійснювати пошукову активність в різномайтті соціально-психологічних досягнень.	ПР4.
Формувати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника базуючись на засвоєних соціально-психологічних компетенціях	ПР10
Взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: екзамен, письмова модульна контрольна робота; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; експрес-опитування; реферат; конспект першоджерел; есе, термінологічний словник.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступи на занятті, експрес-опитування, реферат, тести, конспект першоджерел, есе.
 Форма модульного контролю: передбачено 4 письмові контрольні роботи
 Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен (усно).

Денна форма

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
12	12	12	14		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
--	-----------------------------------	-------------

T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	50	100
7	7	7	7	7	7	8		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T12	T13	T14	T15	50	100
12	12	12	14		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	50	100
7	7	7	7	7	7	8		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (денна)	4	30	6	30
Конспект першоджерел	2	4	2	4
Протоколи досліджень	3	6	3	6
Есе	2	4	1	2
Словник	1	2	2	4
дайджест	2	4	2	4
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (денна)	6	30	10	30
Конспект першоджерел	2	4	2	4
Протоколи досліджень	3	6	3	6
Есе	2	4	1	2
Словник	1	2	2	4
дайджест	2	4	2	4
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Заочна форма

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	-	100

25	25	25	25		
----	----	----	----	--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	-	100
15	15	15	15	15	12	13		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T12	T13	T14	T15	-	100
25	25	25	25		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти заочної форми навчання (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	-	100
15	15	15	15	15	12	13		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (заочна)	1	50	2	50
Захист першоджерел	2	20	2	20
Протоколи досліджень	3	30	3	30
Разом		100		100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (заочна)	1	50	2	50
Конспект першоджерел	2	20	2	20
Протоколи досліджень	3	30	3	30
Разом		100		100

Критерії поточного оцінювання знань студентів.

Усний виступ та виконання практичного завдання:

Критерії оцінювання

3 - В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст

теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

2 - Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1 - Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал - отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами): Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.

- 2 бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

- 1 бал нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекта.

Ведення конспекту першоджерел

- 2 бали отримують студенти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити і розтлумачити.

- 1 бал отримують студенти, котрі опрацювали не всю необхідну літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

Підготовка творчих завдань (есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

- 2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки. Вільно висловлюю власну думку, що обґрунтована та логічно підтверджена теоретичними здобутками.

- 1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. У висловлені думки більше покладається на власний, не підтверджений теоретичними надбаннями, довід.

Протокол дослідження за методикою

2 бали – самостійне опрацювання матеріалів методики, ґрунтовний аналіз отриманих результатів, ведення записів у відповідності вимог

1 бал – поверховий аналіз отриманих результатів, помилки в кількісних та якісних інтерпритаціях отриманих результатів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Письмова контрольна робота

Критерії оцінювання

40-50 В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

28-39 Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

18-27 В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

8-17 Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

1-7 Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

0 Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

90-100 А – 5 (відмінно) Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89 В 4 (дуже добре) Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.

75-81 С 4 (добре) Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.

69-74 D 3 (задовільно) Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.

60-68 E 3 (достатньо) Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.

35-59 Fx 2 (незадовільно) Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.

1-34 F 2 (незадовільно) Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю (екзамен)

Бали	Критерії оцінювання
F	Студентом дана неправильна відповідь на запитання. Він ухилився від аргументації, виявив незадовільні знання понятійного апарату, спеціальної літератури або взагалі нічого не відповів Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.
FX	Має уяву про психолого-педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
E	Студентом в цілому дана правильна відповідь на поставлене запитання. Проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.
D	Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
C	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.
B	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно примінити у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до

	наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу в університеті.
A	Студентом дана правильна і вичерпна відповідь на поставлене запитання. При цьому виявлено високий рівень володіння понятійним апаратом, знання першоджерел. На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набув знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Предмет і завдання соціальної психології.

Тема 1. Соціальна психологія як галузь психологічної науки.

Основні точки зору на предмет соціальної психології. Основні феноменологічні поняття соціальної психології. Окреслення завдань соціальної психології. Актуальні завдання соціальної психології. Роль соціальних подій у формуванні проблематики соціальної психології.

Взаємозв'язки соціальної психології з іншими галузями знань. Соціальна психологія соціологія та загальна психологія. Специфіка трактовки меж між соціальною психологією загальною психологією та соціологією. Співвідношення соціальної психології з іншими розділами психологічної науки. Функції соціальної психології в сучасному суспільному

розвитку. Проблеми і завдання соціальної психології на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 2. Становлення соціальної психології як науки.

Виникненню соціальної психології передувала сукупність певних історичних, соціально-культурних, наукових, психологічних передумов, великий інтерес мислителів усіх часів до соціальної життєдіяльності людини. Етапи становлення соціальної психології як самостійної дисципліни. Перші спроби створення самостійних соціально-психологічних теорій.

Тема 3. Основні завдання та методи соціальної психології.

Співвідношення методології і методики дослідження. Основні методи соціально-психологічних досліджень: спостереження, аналіз продуктів діяльності, різні види опитування, тести, експеримент, соціометрія. Проблема співвідношення прямих і опосередкованих методів в соціально-психологічних дослідженнях. Умови використання тестів в соціальній психології. Необхідність скрупульозної розробки методологічних нормативів застосування тестів, недопустимість абсолютизації тестування. Специфіка експерименту в соціальній психології. Основні типи експериментів. Обмеженість можливостей лабораторного експерименту. Етичні дилеми експериментального дослідження в соціальній психології. Роль так званого «мисленнєвого експерименту». Характеристика відомих класичних експериментальних досліджень соціальної психології. Метод спостереження в соціальній психології. Види та форми проведення. Специфіка організації та проведення. Схеми спостереження Р. Бейлза.

Тема 4. Сучасні соціально-психологічні теорії.

Період експериментального розвитку зарубіжної соціальної психології ХХ ст. Формулювання основної програми експериментальної соціальної психології в працях Г.Меде і Ф. Олпорта. Соціальні і теоретичні причини переорієнтації соціальної психології з дослідження більших спільностей на дослідження малих груп. Зростання ролі прикладного соціально-психологічного знання. Застосування знань соціальної психології в системі виробництва (Е. Мейо), пропаганди (Г.Лассуелл) та в інших сферах суспільного життя. Використання соціально-психологічних досліджень для маніпулювання свідомості мас. Зміст «поведінкової технології» Б.Скіннера.

Основні теоретичні концепції соціальної психології на Заході в даний час. Відсутність чіткості у визначенні напрямків, теоретичний еkleктицизм. Розвиток напрямків необіхевіоризму (А.Бандура, Н.Міллер, Д.Доллард), психоаналізу (Е. Фромм, В.Байон, В.Шуц), інтеракціоністичних теорій (Дж.Мід), когнітивних теорій (Ф.Хайдер, Т.Ньюком, Л.Фестінгер, М.Розенберг).

Змістовний модуль II. Соціальна психологія груп

Тема 5. Феномен групи з погляду соціальної психології.

Дослідження особливостей реальних соціальних груп для розуміння детермінації соціальної поведінки особистості як завдання соціальної психології. Група як система діяльності і як суб'єкт діяльності.

Спільність і групи. Психологічна ознака спільності – виникнення «ми-почуття». Група і організація. Феномени «групової свідомості», «колективного безсвідомого». Понятійний апарат для опису структури групи в соціальній психології. Основні характеристики групи. Позиція, статус, роль особистості в групі. Групові норми і цінності. Поняття «санкцій» в соціальній психології.

Класифікація груп, які вивчаються в соціальній психології.

Соціально-психологічний аналіз малої групи. Причини посилення інтересу до малих груп в соціальній психології ХХ ст. Об'єктивні умови зростання значення малих груп в суспільному житті. Перенесення акценту на дослідження малих груп в західній соціальній психології в зв'язку з загальними методологічними установками та орієнтаціями на «точність» соціально-психологічного знання.

Соціологічний і соціально-психологічний підхід до вивчення малих груп. Традиції в соціологічному і соціально-психологічному дослідженні малих груп на Заході: соціометричний

напрямок (Дж.Морено), соціологічний напрямок (Е.Мейо), школа «групової динаміки (К.Левін). аналіз методологічних принципів цих досліджень.

Поняття мала група. Полеміка навколо кількісної характеристики малої групи. Нижній та верхній межі малої групи. Залежність вирішення питання про межі малої групи від інтерпретації її природи.

Класифікація малих груп: первинна і вторинна групи, формальні і неформальні групи, групи членства та референтні групи.

Структура малої групи. Місце індивіда в групі. Значення різних типів малих для детермінації поведінки індивіда. Структурні та динамічні аспекти груп.

Проблеми розвитку групи. Суть принципу діяльнісного опосередкування групової активності.

Тема 6. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.

Проблематика психології великих соціальних груп. Класифікація великих груп. Методологічне значення дослідження психології великих груп для розуміння змістовних сторони цінностей і потреб індивіда. Структура великих соціальних груп.

Особливості дослідження великих соціальних груп: обмеженість експерименту, специфіка спостереження, використання статистики, застосування логіко-теоретичних методів аналізу. Невиправданість відмови від дослідження психологічних характеристик великих соціальних груп на підставі обмеженості методів їх точного вивчення.

Суспільна психологія класів. Детермінованість класової свідомості об'єктивним місцем класу в системі суспільних стосунків. Основні напрямки дослідження психології класів. Співвідношення класової психології і психології індивіда – представника класу.

Структура класової психології: класові потреби, класові інтереси. Проблема «соціальних почуттів» та «соціального характеру». Специфіка «психічного настрою» різних класів в різні історичні епохи. Психологічні особливості етнічних груп. Традиції дослідження етнічних груп в соціальній психології.

Психологія нації. Поняття «психологічний склад нації» та «національний характер». Поняття «етнічного стереотипу». Завдання досліджень психології націй на сучасному етапі в умовах багатонаціональної держави.

Суспільна думка і суспільний настрій – важливі характеристики масових соціальних процесів. Взаємодія великих соціальних груп в масових соціальних процесах і необхідність вивчення психологічних аспектів цієї взаємодії. Значення емоційної сфери психології великих соціальних груп для формування суспільної думки і суспільного настрою.

Суспільна думка як предмет дослідження соціальної психології. Механізми формування суспільної думки. Можливості використання психологічних засобів впливу при формуванні суспільної думки. Методи дослідження суспільної думки.

Специфіка соціально-психологічних механізмів формування суспільного настрою. Роль засобів масової комунікації при формуванні суспільної думки та суспільного настрою.

Співвідношення факторів свідомого впливу на суспільну думку і суспільний настрій та стихійних впливів. Проблема «соціального безсвідомого» в соціальній психології.

Практичне значення вивчення суспільної думки та суспільного настрою в сучасних умовах.

Тема 7. Соціальна психологія малої групи.

Проблема та історія дослідження малої групи. 20-ті роки 20 ст. – дослідження коактних груп. Дослідження на цьому етапі пов'язане з іменами Нормана Тріплета (1987р) та Флойда Олпорта, якому належить відкриття явищ, що виявляють позитивний чи негативний результат присутності: фацілітація та інгібіція. 2-й етап – вивчення інтерацій в групі. Гіпотеза домінуючої відповіді Р.Зайонца. 3-й етап вивчення малих груп ознаменувався різноманітними експериментами, які були зорієнтовані на різні параметри малих груп. Наступні значимі параметри дослідження малих груп:

- 1) структура малих груп, тобто безкінечна характеристика малих груп та взаємодія між ними (хоторнський експеримент Е.Мейо, експерименти Я.Морено тощо);

- 2) групова динаміка – дослідження процесів, які відбуваються в групах. (експерименти в школі групової динаміки К.Левіна);
- 3) розвиток малої групи.

Структура малої групи. Визначення та специфічні ознаки малої групи. Нижня та верхня межа малої групи. Дискусії з приводу межі малої групи.

Групова динаміка. Підходи в західній психології щодо групової динаміки: соціометричний напрямок Дж. Морено, соціологічний напрямок Е.Мейо, школа групової динаміки К.Левіна.

Розвиток малої групи. Поетапний розвиток групи як колективу (за Л.Уманським). Стадії розвитку групи (за М. Вудкока, Д. Френсіса). Вікно Джогарі, що демонструє модель представлення самого себе групі та участь інших в цьому процесі. Модель емоційної динаміки групи, запропонована І. Волковим.

Тема 8. Сутнісні ознаки та динамічні характеристики малої групи.

Загальна характеристика динамічних процесів в малій групі. Залежність досліджень групової динаміки від теоретичної і методологічної позиції дослідника. Розуміння групової динаміки у вітчизняній соціальній психології.

Механізми формування малих груп. Умови перетворення зовнішньо заданої групи в психологічну реальність для індивіда.

Феномен групового тиску. Інтерпретація понять «конформізм», «конформність», «конформна поведінка». Теоретичний підхід і експериментальні дослідження конформізму в західній соціальній психології. Аналіз експериментів С.Аша по дослідженню конформізму в лабораторних умовах. Недопустимість перенесення результатів лабораторного дослідження конформізму на пояснення феномену групового тиску на індивіда в реальних умовах групової діяльності.

Тема 9. Методи досліджень груподинамічних процесів.

Дослідження конформної поведінки у вітчизняній соціальній психології. Співвідношення понять «конформність» і «навіюваність». Конформна та негативна поведінка. Значення досліджень феномену групового тиску для оптимізації діяльності. Можливості та обмеження соціометричної методики. Групова згуртованість. Традиції вивчення групової згуртованості в західній соціальній психології. Соціометричні індекси групової згуртованості. Методи вивчення згуртованості Л.Фестінгера і Т.Ньюкома. Обмеженість уявлень про згуртованість, які базуються на ідеї емоційної привабливості групи. Новий підхід до вивчення групової згуртованості на основі принципу діяльнісного опосередкування групової активності. Поняття ціннісно-орієнтаційної єдності групи як показник групової згуртованості в умовах спільної діяльності. Методи вивчення групової згуртованості в рамках нового підходу.

Тема 10. Лідерство і керівництво в малих групах.

Лідерство та керівництво в малих групах. Поняття «лідер» в соціальній психології. Необхідність розмежування понять «лідер» і «керівник», «лідерство» і «керівництво».

Різноманітні теоретичні підходи до вивчення лідерства в історії соціальної психології і в сучасній соціальній психології на Заході. Теорія «рис» лідерства і її зв'язок з харизматичною концепцією. «Ситуаційна» теорія лідерства і її критика Піаже. Теоретична і методологічна неспроможність харизматичної і ситуаційної теорій і спроби обґрунтування «синтетичного» підходу до дослідження лідерства.

Експериментальні дослідження стилю лідерства в школі «групової динаміки» К. Левіна. Необхідність розрізнення методів впливу на групу і зміст вимог, які пропонуються лідером. Обмеження при перенесенні характеристики стилю лідерства на стиль керівництва. Проблема прийняття лідера групою.

Значення дослідження лідерства в теоретичному і прикладному плані. Стиль лідерства і проблеми ефективності групової діяльності. Вплив стилю лідерства на згуртованість групи. Основні напрямки прикладних досліджень лідерства у вітчизняній соціальній психології.

Тема 11. Ефективність діяльності малої групи: прийняття групових рішень.

Прийняття групового рішення. Основні фактори, які впливають на механізм формування групової думки і на процес прийняття рішення групою.

Роль групової дискусії в прийнятті групового рішення. Явище «поляризації групи». Проблема співвідношення якості групового і індивідуального рішення.

Групові конфлікти і механізми прийняття рішень. Методи підвищення ефективності прийняття рішення групою: «брейнстормінг», «синектика» тощо.

Практичне значення дослідження прийняття групового рішення. Більша ефективність групових рішень в порівнянні з індивідуальними.

Ефективність діяльності малої групи. Проблема вибору критерію ефективності. Типи малих груп і основні критерії їх ефективності. Продуктивність групової діяльності і задоволеність членством в ній – як дві важливі сторони ефективності групової діяльності. Виникнення нових критеріїв ефективності в процесі розвитку групи. Фактори, які впливають на ефективність діяльності групи. Розмір, структура групи і ефективність її діяльності. Значення психологічної сумісності членів групи, каналів комунікації і стилю лідерства для ефективності діяльності групи. Проблема передачі частини функцій керування членам групи як фактор підвищення ефективності її діяльності.

Змістовний модуль III. Проблема особистості в соціальній психології

Тема 12. Особистість з погляду соціальної психології.

Дослідження особистості в зарубіжній та вітчизняній соціальній психології. Проблема місця особистості в групі, в системі комунікативних і перцептивних та інтерактивних взаємодій. Критичний аналіз теорій особистості в зарубіжній та вітчизняній соціальній психології. Соціально-психологічні типи особистості. Необхідність комплексного підходу до дослідження особистості і визначення ролі кожної науки в цьому комплексному підході. Відмінність постановки проблеми особистості в соціальній психології від постановки її в соціології і загальній психології. Інтерсуб'єктивна природа особистості. Соціально-психологічне дослідження особистості і проблема прогнозування соціальної поведінки. Практичне значення дослідження соціально-психологічної проблематики особистості на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 13. Особистість в соціальному світі.

Я-концепція, самосвідомість. Взаємозв'язок особистості та соціальної ролі. Дослідження. Поняття «соціально-психологічної компетентності особистості» і його зміст. Комунікативні властивості особистості – вміння спілкуватися. Проблема когнітивної складності особистості і її «когнітивного стилю». Життєвий шлях, життєві кризи, соціальна зрілість особистості. Проблема психологічного вибору особистості.

Тема 14. Соціалізація особистості, механізми та інститути соціалізації

Соціалізація. Теорії соціалізації. Агенти соціалізації. Поняття соціалізації особистості. Аналіз теоретичних концепцій соціалізації в зарубіжній та вітчизняній соціальній психології. Залежність вирішення питання про природу соціалізації від вирішення більш широких методологічних питань: про співвідношення особистості і суспільства, про активність особистості тощо. Соціально-психологічні та соціологічні аспекти соціалізації.

Основні етапи соціалізації індивіда. Механізми та інститути соціалізації. Значення групових та суспільних норм. Засвоєння моральних норм. Залежність механізмів та інститутів соціалізації від характеру суспільних стосунків. Соціалізація та детермінація соціальної поведінки особистості. Соціальна дезадаптація особистості – девіації поведінки.

Тема 15. Соціальна установка

Соціальна установка та поведінка. Поняття соціальної установки. Значення досліджень установки в школі Узнадзе для вивчення соціальних установок. Категорії «ставлення», «спрямованість», «ціннісні орієнтації» тощо. Дослідження соціальних установок – «атитюдів» в сучасній соціальній психології. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості. Співвідношення соціальних установок і реальної поведінки.

Проблема змін соціальних установок, її теоретичні та практичні аспекти.

Змістовний модуль IV. Психологія спілкування та міжособистісної взаємодії

Тема 16. Психологічний зміст, види і функції спілкування.

Спілкування як реалізація суспільних і міжособистісних стосунків. Можливості дослідження спілкування в різних системах наукових знань: на філософському, соціологічному, загальнопсихологічному, соціально-психологічному рівнях. Специфіка соціально-психологічного підходу в спілкуванні.

Значення спілкування для розвитку індивіда і для розвитку суспільства. Історичний розвиток форм спілкування в суспільстві. Специфіка розвитку спілкування в онтогенезі. Використання соціальною психологією даних вікової психології про розвиток спілкування у дитини. Рівні розвитку спілкування.

Зв'язок спілкування і діяльності. Дискусійний характер проблем про форми зв'язку спілкування і діяльності у вітчизняній соціальній психології. Спільна діяльність як умова виникнення спілкування. Недопустимість абсолютизації форм спілкування без змісту спільної діяльності. Методологічне значення введення поняття «спілкування» в соціальну психологію.

Різні точки зору на структуру спілкування. Зміст, форми і механізми спілкування. Основні сторони процесу спілкування: комунікативна, перцептивна, інтерактивна; їх зв'язок з характером спільної діяльності і характером стосунків партнерів по спілкуванню. Види спілкування. Соціально-психологічний аналіз вербального спілкування. Специфіка невербального спілкування. Функції спілкування.

Тема 17. Структура спілкування: перцептивний компонент спілкування

Значення поняття «соціальна перцепція». Специфіка аналізу перцептивних процесів в соціальній психології. Місце міжособистісного сприйняття в системі соціально-перцептивних процесів. Роль міжособистісного сприйняття в процесі спілкування. Взаємне сприйняття і пізнання партнерів по спілкуванню – основа встановлення взаєморозуміння між ними. Два можливих підходи до інтерпретації взаєморозуміння.

Основні напрямки експериментальних досліджень міжособистісного сприйняття. Механізми міжособистісного сприйняття (ідентифікація, рефлексія); роль емпатії в цих процесах. Ефекти міжособистісного сприйняття: «ореолу», «первинності», «новизни». Зміст і значення процесу стерео типізації. Роль установки при формування первинного враження про людину. Типові схеми формування першого враження про людину.

Інтерпретація причин поведінки іншої людини – явище «каузальної атрибуції». Структура атрибутивного процесу. Види і форми атрибуції. Критичний аналіз теорій і схем каузальної атрибуції в західній соціальній психології.

Емоційна сторона міжособистісного сприйняття – явище міжособистісної атракції. Симпатія, дружба, любов як різні рівні атракції. Основні напрямки дослідження атракції і їх практичне значення.

Проблема точності міжособистісного сприйняття. Специфіка вирішення цієї проблеми в соціальній психології: відсутність еталона для порівняння якостей особистості, які сприймаються і реально існують. Практичні засоби підвищення точності міжособистісного сприйняття; використання спеціальних програм соціально-психологічного тренінгу.

Обмеженість аналізу перцептивної сторони спілкування в лабораторних умовах. Необхідність включення в дослідження характеристик спільної діяльності в реальних соціальних групах як фактор, який детермінує процеси сприйняття, пізнання, розуміння іншої людини в спілкуванні.

Тема 18. Комунікативний аспект спілкування.

Недопустимість механічного перенесення принципів інформаційного підходу на аналіз комунікативної сторони спілкування. Специфіка комунікативного процесу між людьми: збагачення і розвиток інформації в ході її «руху»; активна позиція партнерів в комунікативному процесі; специфіка впливу – проблема змісту при засвоєнні інформації. Значення даних семантики, теорії інформації і лінгвістики для соціально-психологічного аналізу комунікативного процесу.

Понятійний апарат соціальної психології для опису комунікативної ситуації. Використання різних знакових систем в комунікативному процесі. Види комунікації. Вербальна комунікація. Значення комунікативних властивостей людської мови. Проблема тезауруса. Найбільш універсальний характер вербальної комунікації. Комунікативні бар'єри спілкування.

Основні види невербальної комунікації.

Оптико-кінетична система знаків (жести, міміка, пантоміміка) та її значення в комунікативному процесі. Основні положення кінетики. Проблема «словника» виразних рухів людини. Культуральна обумовленість використання оптико-кінетичних знаків.

Пара лінгвістична та екстралінгвістична система знаків (роль інтонації і різних невербальних включень в мову). Її значення для надання емоційної виразності процесу обміну інформацією.

Просторово-часова система організації комунікативного процесу. Значення факторів організації простору спілкування (проксемика); використання даних екологічної психології. Основні сфери практичного застосування даних проксемики.

Візуальний контакт та його значення в комунікативному процесі.

Основні напрямки експериментальних досліджень кожного виду невербальної комунікації. Загальна методологічна проблема – проблема коду і декодифікації як умова розуміння один одного. Зв'язок комунікативної сторони спілкування з діяльністю як вихідний принцип вирішення проблеми коду.

Тема 19. Міжособистісна взаємодія (інтерація).

Проблема взаємодії (інтерації) людей в соціальній психології. Неоднозначне вирішення питання про співвідношення інтерації та комунікації. Види, форми інтерація в соціальній психології.

Теорії «діадичної взаємодії»: позитивні і негативні сторони використання математичного апарату теорії ігор для аналізу стратегії партнерів («дилема в'язня»). Вирішення проблеми взаємодії в «символічному інтераціонізмі». Критичний аналіз традицій західної соціальної психології в дослідженні структури і функцій взаємодії.

Компоненти процесу взаємодії. Види взаємодії. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології. Необхідність спеціального аналізу змагальної активності в умовах взаємодії.

Тема 20. Методи дослідження спілкування, міжособистісної взаємодії.

Експериментальні схеми реєстрації взаємодії. Методологічні принципи інтерпретації взаємодії у вітчизняній соціальній психології. Взаємодія як форма організації спільної діяльності. Класифікація форм спільної діяльності з точки зору типів поєднання індивідуальних вкладів учасників. Психологічний зміст побудови єдиної стратегії взаємодії її учасників.

Неточність аналізу інтерактивної сторони спілкування і необхідність її вивчення в реальних соціальних групах.

Тема 21. Психологічні способи впливу в процесі спілкування

Значення способів і методів впливу в процесі спілкування і в практичній діяльності людей. Ідеологічна та етична проблеми психології впливу.

Конкретні способи і механізми впливу. Історичні традиції соціальної психології у вивченні зараження, навіювання, наслідування. Обмеженість досліджень цих процесів традиційною соціальною психологією.

Зараження як спосіб групового впливу. Основа зараження – безсвідома схильність індивіда до певних психологічних станів. Залежність зараження від рівня розвитку самосвідомості особистості. Тенденції зменшення ролі зараження як способу впливу. Феномен зараження в сучасних суспільствах. Явище паніки, його дослідження в соціальній психології.

Навіювання чи сугестія як цілеспрямований, неаргументований вплив, який базується на некритичному сприйнятті інформації. Понятійний апарат для опису соціальної сугестії. Феномен контр сугестії. Умови ефективності навіювання. Прикладне значення досліджень соціальної сугестії. Навіювання та переконування.

Наслідування. Дослідження наслідування в соціальній психології. Критика теорії наслідування Г. Тарда. Роль наслідування в розвитку суспільства та розвитку особистості в онтогенезі.

Відносне значення зараження, навіювання і наслідування.

Тема 22. Основні напрямки прикладних досліджень і практичної соціальної психології

Співвідношення прикладного і теоретичного знання в соціальній психології. Посилення інтересу до прикладних соціально-психологічних досліджень на сучасному етапі. Прикладна соціальна психологія як область професійної діяльності. Предмет, структура, функції і завдання прикладної соціальної психології. Основні напрямки прикладних досліджень у соціальній психології: - соціальна організаційна психологія; - соціально-психологічні аспекти системи масової комунікації (ЗМІ); - соціально-психологічні аспекти протиправної поведінки; - соціально-психологічні аспекти служби сім'ї; - соціальна психологія реклами; - соціально-психологічні аспекти творчості та мистецтва; - соціально-психологічні аспекти менеджменту; - соціально-психологічна служба в школі, у вузі; - соціально-політична психологія; - соціально-психологічні аспекти формування і функціонування тоталітарних сект; - соціально-психологічні аспекти відчуження та ін.

Проблеми практичної соціальної психології. Поняття, зміст, види та особливості проведення соціально-психологічного тренінгу. Поняття і основні техніки соціально-психологічного консультування. Соціально-психологічна діагностика і психотехніка впливу. Організація соціально-психологічної служби для координації прикладних досліджень.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

3-й семестр

Змістовний модуль I. Предмет і завдання соціальної психології.

Тема 1. Соціальна психологія як галузь психологічної науки.	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8
Тема 2. Становлення соціальної психології як науки.	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8
Тема 3. Основні завдання та методи соціальної психології.	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8
Тема 4. Сучасні соціально-психологічні теорії.	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8
Модульна контрольна	2	2										
Разом за змістовим модулем 1	34	10	8			16	36	2	2			32

Змістовний модуль II. Соціальна психологія груп

Тема 5. Феномен групи з погляду соціальної психології.	7	2				5	9	1				8
Тема 6. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	9	2	2			5	8	1				7
Тема 7. Соціальна психологія малої групи.	9	2	2			5	8	1				7
Тема 8. Сутнісні ознаки та динамічні характеристики малої групи.	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 9. Методи досліджень груподинамічних процесів.	2		2				9	1	1			7
Тема 10. Лідерство і керівництво в малих групах	9	2	2			5	8		1			7
Тема 11. Ефективність діяльності малої групи: прийняття групових рішень.	9	2	2			5	9	1	1			8
Модульна контрольна	2	2										
Разом за змістовим модулем	56	14	12			30	61	6	4			51
Разом	90	24	20			46	97	8	6			83

4-й семестр

Змістовний модуль III. Проблема особистості в соціальній психології

Тема 12. Особистість з погляду соціальної психології.	9	2	2			5	9,5	1	0,5			8
Тема 13. Особистість в соціальному світі.	11	2	4			5	9,5	1	0,5			8

Тема 14. Соціалізація особистості, механізми та інститути соціалізації	9	2	2			5	9,5	1	0,5			8
Тема 15. Соціальна установка	9	2	2			5	9,5	1	0,5			8
Модульна контрольна	2		2									
Разом за змістовим модулем 3	40	8	12			20	38	4	2			32
<i>Змістовний модуль IV. Психологія спілкування та міжособистісної взаємодії</i>												
Тема 16. Психологічний зміст, види і функції спілкування.	7	2	2			3	8					8
Тема 17. Структура спілкування: перцептивний компонент спілкування	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 18. Комунікативний аспект спілкування.	9	2	2			5	8.5	1	0.5			7
Тема 19. Міжособистісна взаємодія (інтерація).	9	2	2			5	8.5	1	0.5			7
Тема 20. Методи дослідження міжособистісної взаємодії.	9		4			5	8		1			7
Тема 21. Психологічні способи впливу в процесі спілкування	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 22. Основні напрямки прикладних досліджень і практичної соціальної психології	11	2	4			5	8					8
Модульна контрольна	2		2			-						
Разом за змістовим модулем	65	12	20			33	60	4	4			52
Разом	105	20	32			53	98	8	6			84
Усього	195	44	52			99	195	16	12			167

6.3. Тематики практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Соціальна психологія як галузь психологічної науки.	2	0,5
2	Тема 2. Становлення соціальної психології як науки.	2	0,5
3	Тема 3. Основні завдання та методи соціальної психології.	2	0,5
4	Тема 4. Сучасні соціально-психологічні теорії.	2	0,5
5	Тема 5. Феномен групи з погляду соціальної психології.		
6	Тема 6. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	2	
7	Тема 7. Соціальна психологія малої групи.	2	
8	Тема 8. Сутнісні ознаки та динамічні характеристики малої групи.	2	1
9	Тема 9. Методи досліджень груподинамічних процесів.	2	1
10	Тема 10. Лідерство і керівництво в малих групах та прийняття групових рішень.	2	1
11	Тема 11. Ефективність діяльності малої групи: прийняття групових рішень.	2	1

	Разом за 3-й семестр	20	
	4-й семестр		
12	Тема 12. Особистість з погляду соціальної психології.	2	0,5
13	Тема 13. Особистість в соціальному світі.	4	0,5
14	Тема 14. Соціалізація особистості, механізми та інститути соціалізації	2	0,5
15	Тема 15. Соціальна установка	2	0,5
16	мкр	2	
17	Тема 16. Психологічний зміст, види і функції спілкування.	2	
18	Тема 17. Структура спілкування: перцептивний компонент спілкування	2	1
19	Тема 18. Комунікативний аспект спілкування.	2	0,5
20	Тема 19. Міжособистісна взаємодія (інтерація).	2	0,5
21	Тема 20. Методи дослідження спілкування, міжособистісної взаємодії.	4	1
22	Тема 21. Психологічні способи впливу в процесі спілкування	2	1
23	Тема 22. Основні напрямки прикладних досліджень і практичної соціальної психології	4	
24	мкр	2	
	Усього годин за 4-й семестр	32	
	Разом	52	12

6.4. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Соціальна психологія як галузь психологічної науки.	4	8
2	Становлення соціальної психології як науки.	4	8
3	Основні завдання та методи соціальної психології.	4	8
4	Сучасні соціально-психологічні теорії.	4	8
5	Феномен групи з погляду соціальної психології.	5	8
6	Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	5	7
7	Соціальна психологія малої групи.	5	7
8	Сутнісні ознаки та динамічні характеристики малої групи.	5	7
9	Методи досліджень груподинамічних процесів.		7
10	Лідерство і керівництво в малих групах. та прийняття групових рішень.	5	7
11	Ефективність діяльності малої групи: прийняття групових рішень.	5	8
12	Особистість з погляду соціальної психології.	5	8
13	Особистість в соціальному світі.	5	8
14	Соціалізація особистості, механізми та інститути соціалізації	5	8
15	Соціальна установка	5	8
16	Психологічний зміст, види і функції спілкування.	3	8
17	Структура спілкування: перцептивний компонент спілкування	5	7
18	Комунікативний аспект спілкування.	5	7
19	Міжособистісна взаємодія (інтерація).	5	7
20	Методи дослідження спілкування, міжособистісної взаємодії.	5	7
21	Психологічні способи впливу в процесі спілкування	5	8

22	Основні напрямки прикладних досліджень і практичної соціальної психології	5	8
	Разом	99	167

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів. Київ: Каравела, 2011. 296 с.
2. Бабаян Ю. О. Соціальна психологія. Хрестоматія : навчальний посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 304 с.
3. Волянська О. В., Николаєвська А.М. Соціальна психологія: Навч. посіб. Київ: Знання, 2008. – 275с.
4. Гапон Н. Соціальна психологія. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 347с.
5. Корнєв М. Н. Проблема групи та особистості у соціальній психології : курс лекцій. Київ: Ін-т післядипломної освіти КНУ ім.Т. Шевченка, 2004. 222 с.
6. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: підручник. Київ, 2005. 402 с.
7. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
8. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2003. 634 с.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ: Либідь, 2004. 574 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. Київ: Либідь, 2006. 560 с.
11. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. – 580 с.
12. Слюсаревський М., Хазратова Н. Психологія груп: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка, 2022. 164с.
13. Слюсаревський М., Хазратова Н. Соціальна психологія: навч.посіб. Львів: Львівська політехніка , 2019. – 352с.
14. Слюсаревський М., Хазратова Н. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка , 2020. – 104с.
15. Соціальна психологія в Україні: довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Вид. друге, перероб. і допов. Київ: Талком, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України, 2019. 324 с.
16. Соціальна психологія: навчальний посібник. / Воляннюк Н. Ю. та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
17. Темрук О. В. Соціальна психологія. Практикум : навч. посібник. Київ : Каравела, 2018.

Допоміжна література

18. Андрушко Я. С. Основи психологічного тренінгу та психокорекція: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 235 с.
19. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Київ: КСД, 2021. 256с.
20. Блискун О. О. Соціально-психологічні основи реінтеграції молоді в умовах сучасного соціуму: автореф. дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.05. 2021
21. Васютинський В. Психологічні виміри спільноти: монографія. Київ: Золоті ворота, 2010. 120 с. URL: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm

22. Гнатенко П. І. Феномен ідентичності: монографія. Вінниця: Твори, 2022. 193 с.
23. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с.
24. Екман П. Теорія брехні. Київ: КМ-Букс, 2022. 320 с.
25. Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : монографія / за наук. ред. М. М. Слюсаревського. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 360 с. URL: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
26. Наварро Дж. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. Харків: КСД, 2022. 192 с.
27. Основи соціально-психологічного тренінгу: науково-практичні рекомендації / за заг. ред. Л.І. Казміренко. Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2011.
28. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності: монографія. Київ: Либідь, 2003. 376 с.
29. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Харків: КСД, 2022. 160 с.
30. Фромм Е. Втеча від свободи. Харків: КСД, 2020. 288 с.
31. Чалдіні Р. Психологія впливу. Харків: КСД, 2022. 608 с.
32. Шопша О.Л. Особливості соціально-психологічного клімату театрального колективу: дис. канд. психол. наук: 19.00.05. Київ, 2013. 310 с.
33. Ялом І., Ялом М. Питання життя і смерті. Харків: КСД, 2021.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)